

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2019. május végi helyzetéről*

2019. június

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

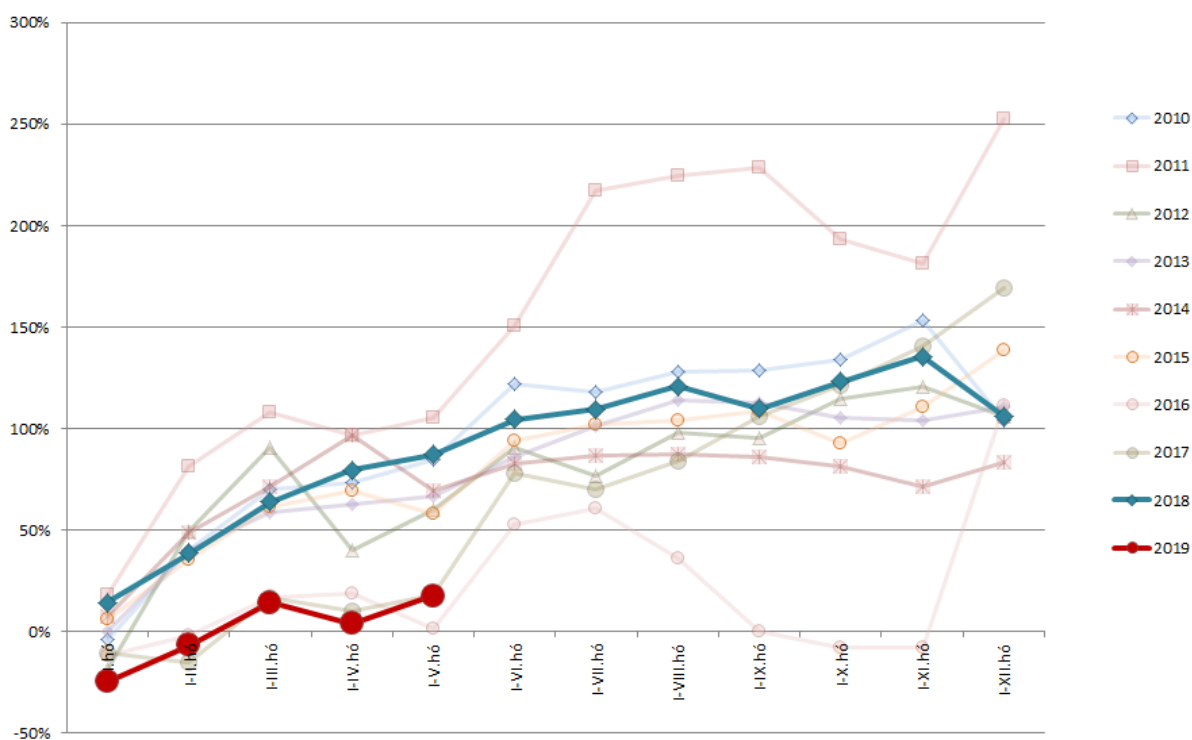
A gazdasági folyamatok eddigi kedvező, illetve várható alakulása garantálja a költségvetés egyensúlyát és stabilitását. Miután májusban 137,4 milliárd forintos hiány keletkezett, az idei év első öt hónapját az államháztartás központi alrendszere 176,4 milliárd forintos hiánnyal zárta, ami az éves előirányzat 17,7%-át jelenti. Az év egészére kitűzött 1,8%-os uniós módszertan szerinti GDP-arányos hiánycél tartható.

A 2016 végén megkötött bérmegállapodás eredményeként is ma már 4,5 millió embernek van munkája Magyarországon, amihez a keresetek dinamikus, kétszámjegyű növekedése párosul. Ennek nyomán, valamint az adókedvezményeknek köszönhetően egyre több pénz marad a családoknál. Ez elősegíti a fogyasztás bővülését is, amit a kiskereskedelmi üzletek forgalmának már öt és fél éve tartó töretlen emelkedése jelez. A kormány otthoneremtési programjának érdemi hatását mutatja, hogy 2019 első negyedében 8%-kal több lakás épült, mint egy évvel korábban, a beruházások 26%-kal nőttek, a magyar gazdaság pedig 5,3%-kal – két évtizede nem látott mértékben – bővült. Mindezeket túl a gazdaságfehérítést célzó kormányzati intézkedések az adócsökkentésekkel együtt eredményezik a költségvetési bevételek emelkedését.

Ezen folyamatok következtében 2019. május végéig általános forgalmi adóból 367,3 milliárd forinttal, személyi jövedelemadóból 91,3 milliárd forinttal, a jövedéki adóból 46,5 milliárd forinttal, a szociális hozzájárulási adóból és a nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékokból összesen 209,2 milliárd forinttal több bevétel folyt be az államkasszába, mint az előző év azonos időszakában. Az említett időszakban az uniós fejlesztésekkel összefüggő költségvetési kiadások 608,1 milliárd forintot értek el, ezzel párhuzamosan 305,9 milliárd forintot utalt át Brüsszel Magyarországnak. Tehát a költségvetés továbbra is megelőlegezi ezeket az összegeket, miközben folytatódnak a hazai forrásból megvalósuló, különféle társadalmi és gazdasági célokat szolgáló beruházások (például a Modern Városok Program, a vasúthálózat modernizációja, a különféle Pest megyei fejlesztések, illetve a vállalkozások hatékonyságát elősegítő beruházás-ösztönzési támogatások).

Az év első öt hónapjában a központi költségvetés 253,4 milliárd forintos hiánnyal, míg a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai közel 25,5 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 51,5 milliárd forintos többlettel zártak.

A központi alrendszer egyenlege az előirányzat százalékában

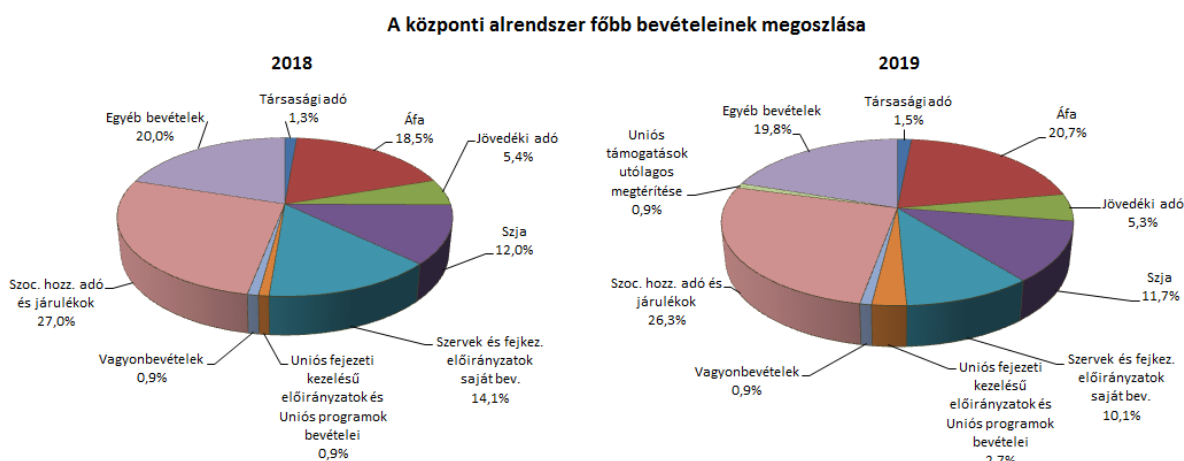
Az államháztartás központi alrendszerének 2019. május végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	2018. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2018. I-V. hó tény milliárd forintban (2)	tény=100% Index (%) (2/1)	2019. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2019. I-V. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-1 368,8	-1 243,2	90,8	-985,7	-253,4	25,7
bevétel:	13 594,0	4 884,5	35,9	13 077,9	5 718,9	43,7
kiadás:	14 962,8	6 127,7	41,0	14 063,6	5 972,3	42,5
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	7,6	-1,2		-12,7	51,5	
bevétel:	575,4	191,7	33,3	609,4	257,9	42,3
kiadás:	567,8	192,9	34,0	622,1	206,4	33,2
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-83,9	56,9		0,0	25,5	
bevétel:	5 703,6	2 379,8	41,7	5 893,1	2 450,9	41,6
kiadás:	5 787,5	2 322,9	40,1	5 893,1	2 425,4	41,2
Egyenleg összesen	-1 445,1	-1 187,5	82,2	-998,4	-176,4	17,7
bevétel:	19 873,0	7 456,0	37,5	19 580,4	8 427,7	43,0
kiadás:	21 318,1	8 643,5	40,5	20 578,8	8 604,1	41,8

I. A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2019. május végi 8427,7 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos időszakához képest 971,7 milliárd forinttal, 13,0%-kal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból és a jövedéki adóból, valamint a szociális hozzájárulási adóból és a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek az uniós programok bevételei, valamint az uniós támogatások utólagos megtérítése is.

A bevételek közül a **társasági adó** mérleg soron az év első öt hónapjában 128,2 milliárd forint realizálódott, amely az előző év azonos időszakának bevételeit 29,5 milliárd forinttal haladta meg. A bázisévhez viszonyítva az eltérést a magasabb adóelőleg-kötelezettségek okozzák, amit részben ellensúlyozott a 2018. évi adóelőleg-kiegészítést érintő rendelkezések 2019 januárjára történő áthúzóadásához kötődően megemelkedett kiutalás.

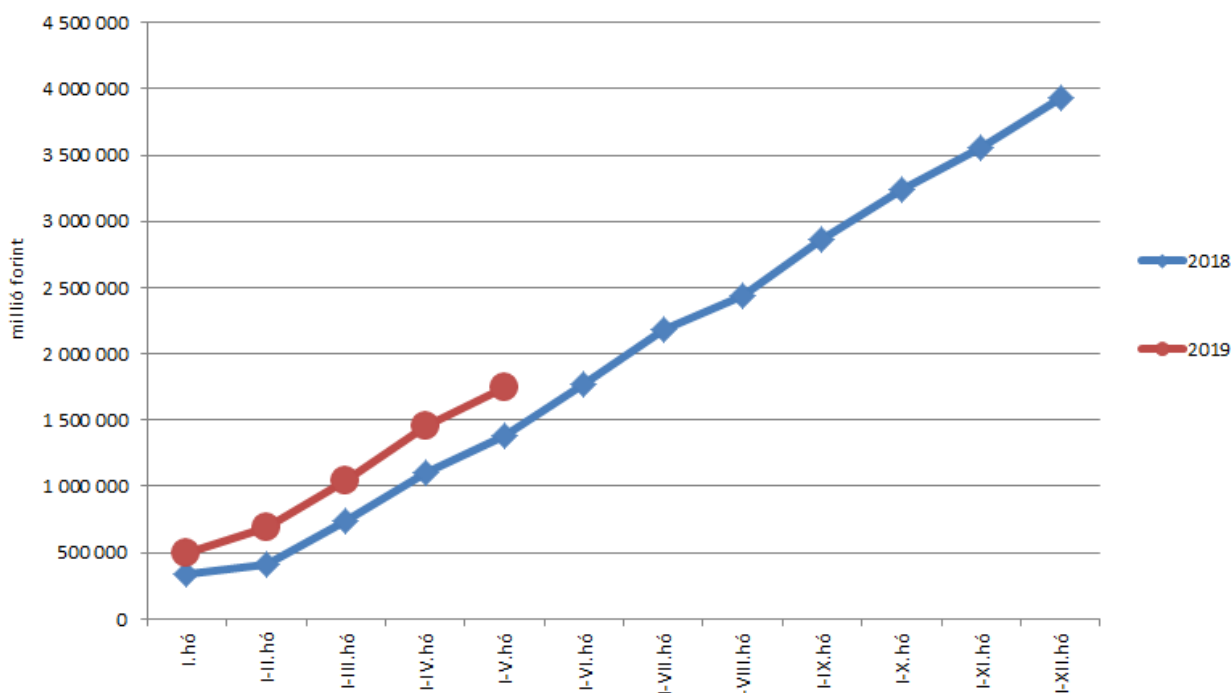
Az **egyéb központosított bevételekből** május végéig összesen 236,1 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előírányzat 45,9%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 83,9 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2018. I-V. hó	2019. I-V. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	44 223,6	49 338,6	5 115,0	111,6
Környezetvédelmi termékdíjak	23 497,9	27 178,9	3 681,0	115,7
Vízkészletjárulék	4 992,3	5 876,9	884,6	117,7
Hulladéklerakási járulék	5 657,7	6 384,2	726,5	112,8
Elektronikus útdíj	71 018,2	83 914,3	12 896,1	118,2
Korkedvezmény-biztosítási járulék	-1,4	6,1	7,5	
Időalapú útdíj	34 189,8	37 780,9	3 591,1	110,5
Bírságok	18 246,3	20 716,4	2 470,1	113,5
Egyéb tételek összesen	4 362,5	4 922,8	560,3	112,8
Összesen	206 186,9	236 119,1	29 932,2	114,5

Az év első öt hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1744,2 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 367,3 milliárd forinttal haladta meg.

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-V. hó	2019. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	2 690,1	3 044,4	354,3	113,2
Kiutalás	1 313,2	1 300,2	-13,0	99,0
Egyenleg	1 376,9	1 744,2	367,3	126,7

A belföldi, az import és dohánytermékek utáni áfabevétel egyaránt növekedett. A belföldi befizetések növekedése elsősorban a kereskedelemhez és a feldolgozóiparhoz köthető. A dohánytermékek utáni bevételek előző évhez viszonyított növekedését elsősorban a magasabb cigarettaforgalom, a 2018. szeptemberi és a 2019. januári adómérték-emelés határozza meg. Az import utáni befizetések növekedésének háttérében a forgalom bővülése áll. A kiutalások csökkenésének háttérében elsősorban az adózási minősítéshez köthető kiutalási határidők 2018. év eleji változása áll.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első öt hónapjában 447,0 milliárd forintot tett ki, amely 46,5 milliárd forintra magasabb az egy évvel korábbi bevételénél. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-V. hó	2019. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	238,9	259,9	21,0	108,8
Dohánygyártmány jövedéki adó	127,7	141,7	14,0	111,0
Egyéb termék jövedéki adó	33,8	35,8	2,0	105,9
Import jövedéki adó és energiaadó	0,1	9,6	9,5	9600,0
Jövedéki adók összesen	400,5	447,0	46,5	111,6

Az üzemanyagok utáni bevétel növekedését elsősorban a magasabb üzemanyag-forgalom indokolja. A dohánytermékek utáni bevételek emelkedésének háttérében főként a nagyobb cigarettaforgalom és az adómérték-emelés áll. Az egyéb termékek esetében a bevételek növekedésének háttérében a népegészségügyi termékadót érintő, 2019-től életbe lépő változásokhoz köthető készletezési hatás áll, amely elsősorban a januári bevételeket érintette. A bevételek növekedéséhez hozzájárult, hogy 2019. január 1-jétől az energiaadó a jövedéki adó soron szerepel.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel május végéig 101,4 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 6,2 milliárd forinttal magasabb. A növekedés háttérében a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése áll.

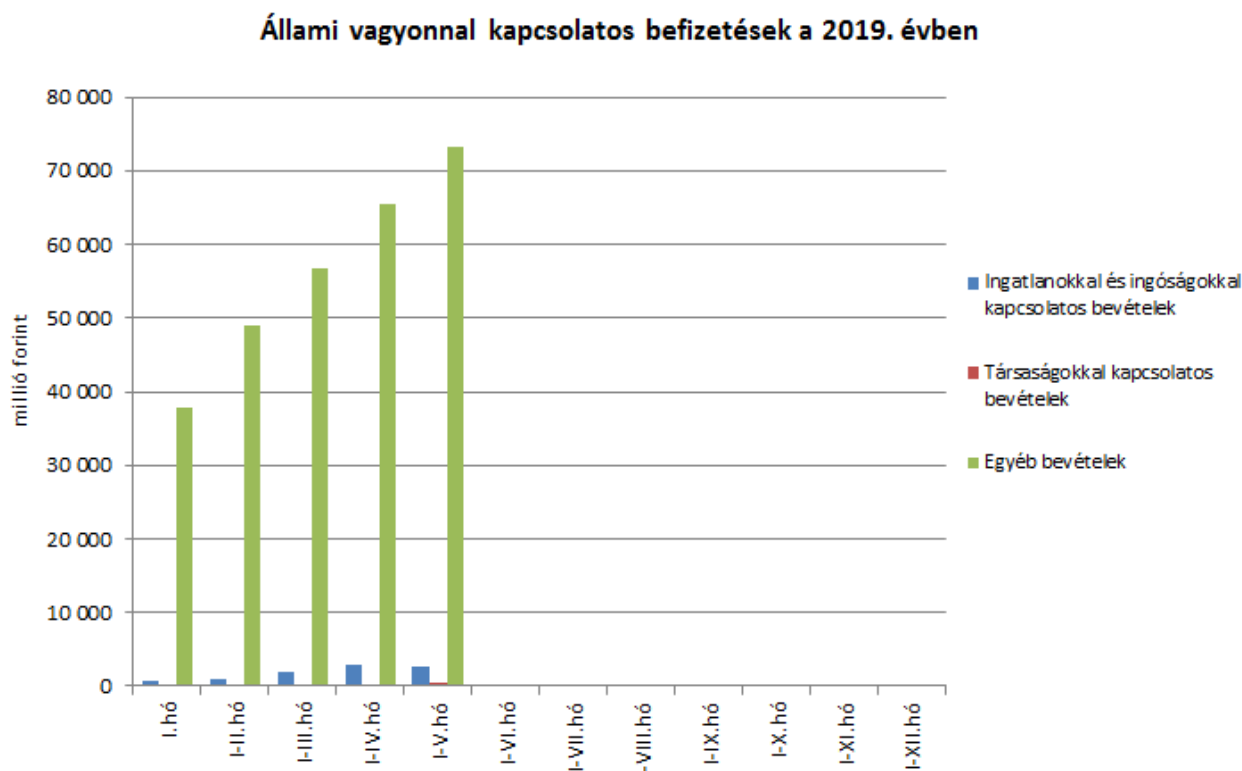
A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első öt hónapjában 984,7 milliárd forint volt, amely 91,3 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

Személyijövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-V. hó	2019. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	959,7	1 063,8	104,1	110,8
Kiutalás	66,3	79,1	12,8	119,3
Egyenleg	893,4	984,7	91,3	110,2

A „**Központi Maradványalapba történő befizetések**” mérlegsorra, a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok terhére az év első öt hónapjában összesen 259,8 milliárd forint maradvány került befizetésre, amely 107,9 milliárd forinttal több, mint az előző év azonos időszakában.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első öthavi összege 76,2 milliárd forint volt, melynek egyik meghatározó tétele a frekvenciahasználati jogosultság értékesítéséből származó befizetés (32,0 milliárd forint). A befizetések összetételét a következő diagram szemlélteti:

Az **uniós bevételek** főszabály szerint a XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetbe érkeznek, ezek kimutatására szolgál az „Uniós programok bevételei” mérlegsor, valamint az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsor.

Az „**Uniós programok bevételei**” mérlegsoron a 2019. év május végéig 225,7 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az éves előirányzat 16,7%-os teljesítését jelenti.

A „**Egyéb uniós bevételek**” soron belül a vámbeszedési költség megtérítése 6,8 milliárd forintot tett ki május végéig. Ez az összeg az éves előirányzat 45,7%-a, és 0,7 milliárd forinttal haladta meg a 2018. év azonos időszakában keletkezett bevételt. A vámbevétel túlteljesülésének hátterében az előzetesen vártnál nagyobb mértékben kiszabott vámösszeg áll. Az „Uniós támogatások utólagos megtérítése” soron a 2019. év május végéig 79,5 milliárd forint bevétel keletkezett, mely az éves előirányzat 66,2%-a.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó május végi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-V. hó	Az alap I-V. havi bevételén belüli aránya (%)	2019. I-V. hó	Az alap I-V. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	1 356,5	97,1	1 391,9	98,2	35,4	102,6
Egészségbiztosítási Alap	572,7	58,2	710,0	68,7	137,3	124,0
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	81,0	62,5	117,5	61,0	36,5	145,1
Összesen	2 010,2		2 219,4		209,2	110,4

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** 2019. I-V. havi bevételeinek döntő része, 98,2%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. Az e jogcímenen elszámolt 1391,9 milliárd forint 2,6%-kal, 35,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának bevételeit. A szociális hozzájárulási adó Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető hányada a 2018. évi 79,5%-ról 70,22%-ra csökkent, így a tárgyévi magasabb teljesítés a megosztási arány csökkenésének és a keresetkiáramlás jelentős növekedésének egymást ellensúlyozó eredménye.

A biztosítottak által fizetendő nyugdíjjárulék mértéke a 2019. évben változatlanul 10%, a munkaviszonyban foglalkoztatott saját jogú nyugdíjas munkavállalók a tárgyévben mentesülnek a fizetési kötelezettség alól. E bevételi jogcímet nem érinti a megosztási arány változása, így az I-V. hónapban 57,1 milliárd forinttal magasabb összegben, 10,5 %-kal magasabb volumenben teljesült a tavalyi év azonos időszakához képest. A jelentős mértékű járulékbévelet-növekedés oka a 2018. évi, 10%-ot meghaladó átlagkereset-növekedés továbbgördülő hatása.

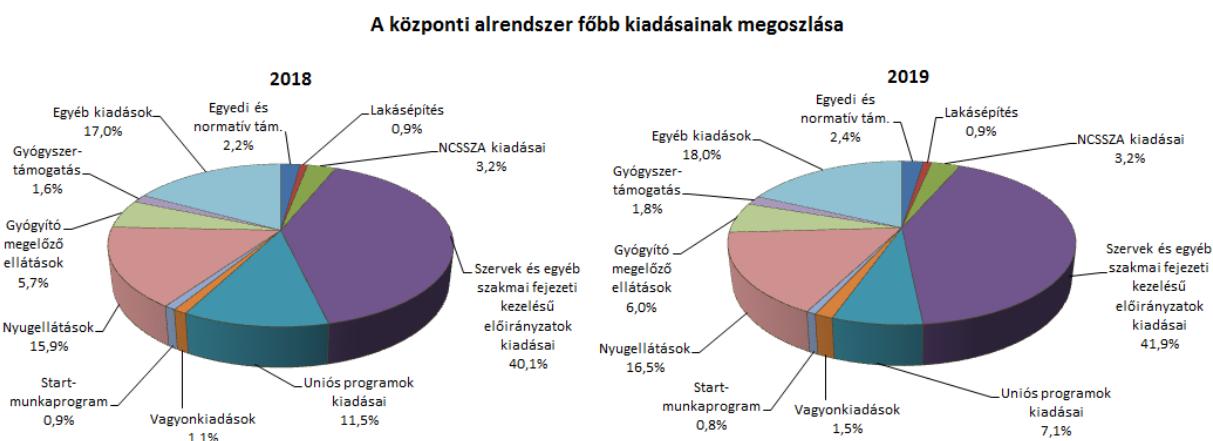
Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó első öthavi bevétel az alap összes bevételének 68,7%-át tette ki. A 2019. évi május végi szociális hozzájárulási adó- és járulékbéveletek (710,0 milliárd forint) 24,0%-kal, 137,3 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos időszakának a bevételeit. A tárgyévi magasabb teljesítés oka, hogy a szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető hányada a 2018. évi 20,5%-ról 27,31%-ra emelkedett. A bevételek emelkedéséhez hozzájárult még a növekvő bruttó keresetkiáramlás. A biztosított egészségügyi járulékbévelet mértéke a 2019. évben változatlanul 7%. Az első öthavi szociális hozzájárulási adóból és járulékbéveletek az éves törvényi előírányt 40,9%-át tették ki.

A szociális hozzájárulási adó megfizetett összegének 2,47%-a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapot** (NFA) illeti meg, melyből május végéig 27,6 milliárd forint bevétel folyt be. 2018-ban e címen nem származott bevétel, mivel a szociális hozzájárulási adóból az NFA nem részesült. Az egészségügyi és munkaerőpiaci járulékbévelet NFA-t megillető hányada 89,9 milliárd forint lett, mely 8,9 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának az összegét.

Az év első öt hónapjában az Egészségbiztosítási Alap összes bevételeinek közel 4%-a származott az **egészségügyi hozzájárulásból**, ez az alapnak 40,8 milliárd forint bevételt jelentett. 2019. május végéig az egészségügyi hozzájárulásból származó bevétel 42,8 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának a bevételeitől. A tárgyévi alacsonyabb teljesítés oka, hogy az egészségügyi hozzájárulás adónem beolvadt a szociális hozzájárulási adóba, ennek hatása a pénzforgalomban 2019 februárjától már érzékelhető.

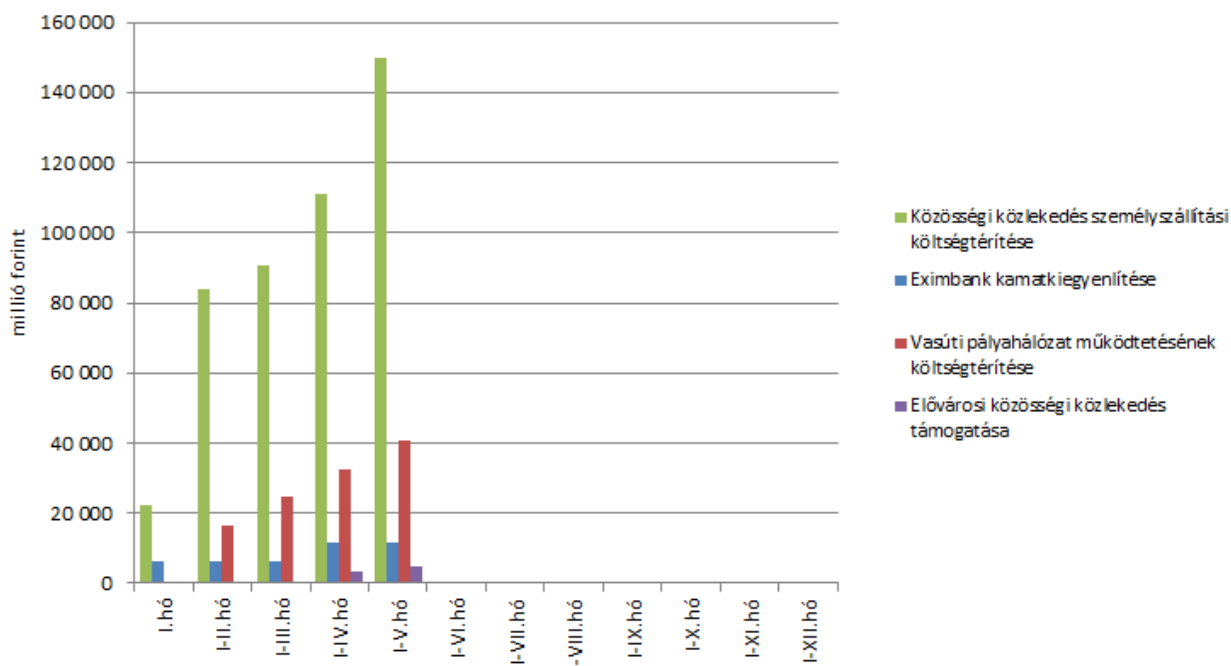
2. A FŐBB KIADÁSOK

A központi alrendszer 2019. május végi 8604,1 milliárd forint összegű kiadásai 39,4 milliárd forinttal, 0,5%-kal maradtak el az elmúlt év azonos időszakának teljesítésétől. Ez döntő részben az uniós kiadásoknak az előző évi május végi kiadásokhoz viszonyított mérséklődésével függ össze. Emellett lényegesen alacsonyabban teljesültek az egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai is. Magasabban alakultak viszont a 2018. év azonos időszakához képest – többek között – a költségvetési szervek kiadásai, az EU költségvetéséhez történő hozzájárulás, valamint a nyugellátásokra fordított összegek.

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első öt hónapjában 207,3 milliárd forintot tettek ki, amely összességében 11,0%-kal haladta meg az előző év azonos időszakának teljesítési értékét. Az eltérés alapvetően a vasúti és az autóbuzos személyszállítási költségtérítések magasabb összegű kifizetéseire vezethetőek vissza. A kiadások meghatározó tételeit jelentő közösségi közlekedés személyszállítási és vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés, valamint az elővárosi közösségi közlekedés támogatása kapcsán közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyeplítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizet az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2019. évben

A lakásépítési támogatásokra fordított kiadások május végéig 78,9 milliárd forintot tettek ki, ami 5,4 milliárd forinttal magasabb a 2018. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés hátterében elsősorban a lakástakarék-pénztári megtakarítások után fizetett állami támogatások összegének emelkedése, valamint az elszámolási szabályok miatti kifizetések gyakorisága áll. Ezenfelül az árfolyam- és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta a kifizetéseket.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A főbb támogatásokat az alábbi táblázat részletezi:

Megnevezés	2018. I-V. hó	2019. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	173,7	168,3	-5,4	96,9
<i>Ebből:</i>				
<i>családi pótlék</i>	133,6	130,4	-3,2	97,6
<i>gyermekgondozást segítő ellátás</i>	26,5	24,7	-1,8	93,2
<i>gyermeknevelési támogatás</i>	5,0	4,6	-0,4	92,0
<i>életkezdesi támogatás</i>	4,3	4,4	0,1	102,3
Korhatár alatti ellátások	38,6	39,1	0,5	101,3
<i>Ebből:</i>				
<i>korhatár előtti ellátás és táncművészeti életjáradék</i>	7,6	8,6	1,0	113,2
<i>szolgálati járandóság</i>	31,0	30,5	-0,5	98,4
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	51,9	56,9	5,0	109,6
<i>Ebből:</i>				
<i>járási szociális feladatok ellátása</i>	26,0	32,2	6,2	123,8
<i>fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	15,0	14,7	-0,3	98,0
<i>politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	6,5	5,9	-0,6	90,8
Különféle jogcímen adott térítések	9,6	9,7	0,1	101,0
<i>Ebből:</i>				
<i>közgyógyellátás</i>	6,5	6,7	0,2	103,1
Összesen	273,8	274,0	0,2	100,1

A **családi támogatásokra** idén május végéig összesen 168,3 milliárd forintot fordítottak, amely a 2018. évi első öthavi kiadástól 5,4 milliárd forinttal maradt el. Ezt döntően a családi pótlékra kifizetett összegnek (130,4 milliárd forint) az előző év azonos időszakához viszonyított mérséklődése magyarázza. Ennek oka, hogy a korábban elindult Népesedéspolitikai Akció ugyan hatékonyan segíti elő a kedvező demográfiai folyamatokat, azonban nem tudja kompenzálni a korábbi évek kedvezőtlen folyamatai következtében kilépők miatti létszámkiesést. A gyermekgondozást segítő ellátás esetében a kifizetés 1,8 milliárd forinttal volt alacsonyabb, mint a tavalyi év azonos időszakában. Ennek hátterében az áll, hogy a kisgyermeket nevelők közül többen szereznek jogosultságot a biztosítási alapú és a gyermekgondozást segítő ellátásnál magasabb összegű gyermekgondozási díjra.

A **korhatár alatti ellátásokra** 2019. május végéig 39,1 milliárd forintot folyósítottak, mely félmilliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakában e célra kifizetett összegnél. Ebből korhatár előtti ellátásra és táncművészeti életjáradékra 8,6 milliárd forintot fordítottak, a szolgálati járandóságra kifizetett összeg pedig 30,5 milliárd forintot tett ki. Az adatok tartalmazzák ezen ellátások januárban végrehajtott emelésének (a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint végrehajtott 2,7%-os emelés) a hatását is. A korhatár előtti ellátásban és a szolgálati járandóságban részesülők közül azok, akik elérik a nyugdíjkorhatárt, öregségi nyugdíjra válnak jogosulttá. A szolgálati járandóságra fordított kiadás ezzel összefüggésben csökkent. A korhatár előtti ellátásban részesülők létszáma és a kapcsolódó kiadás ugyanakkor növekedett, mivel azok, akik 2014. december 31-e előtt kerkedvezményre szereztek jogosultságot, még új belépőként jelenhetnek meg a korhatár előtti ellátásra jogosultak körében.

Idén az első öt hónapban a **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra** kifizetett összeg mintegy 5 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi kiadást. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokon belül a legnagyobb összeget (32,2 milliárd forint) a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely mintegy 1,2-szerese az előző évi május végi kifizetésnek. Ennek oka, hogy 2019. január 1-jétől az ápolási díj rendszere átalakult: a gyermeküket ápolók új ellátásra, a gyermekek otthongondozási díjára váltak jogosulttá, amelynek összege havi 100 000 forint, az ápolási díj összege pedig 15%-kal emelkedett. A fogyatékosági támogatásra 2019. május végéig 14,7 milliárd forintot fizettek ki, januárban ezen ellátásoknál is sor került a 2,7%-os emelésre. A politikai rehabilitációs és más nyugdíjkiegészítéseknél, továbbá egyéb kisebb ellátásoknál (például mezőgazdasági járadék, házastársi pótlék) kismértékű csökkenés látható, figyelemmel arra, hogy ezek kifutó jellegű ellátások.

A **különbéle jogcímen adott térítések**re fordított összeg 2019. május végéig 9,7 milliárd forintot tett ki, mely nagyságrendjében hasonló az előző évi első öthavi teljesítéshez. A térítéseken belül a legnagyobb összeget, 6,7 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2019. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 728,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, ami a 2018. évi 705,4 milliárd forintos törvényi előirányzatnál 23,5 milliárd forinttal magasabb. E többlet mintegy 60%-a szolgál fedezetül egyes kiemelt fejlesztési többletekre, közel 30%-a gyermekjóléti feladatok támogatására és további 10%-a működési feladatok ellátására lesz fordítható. A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

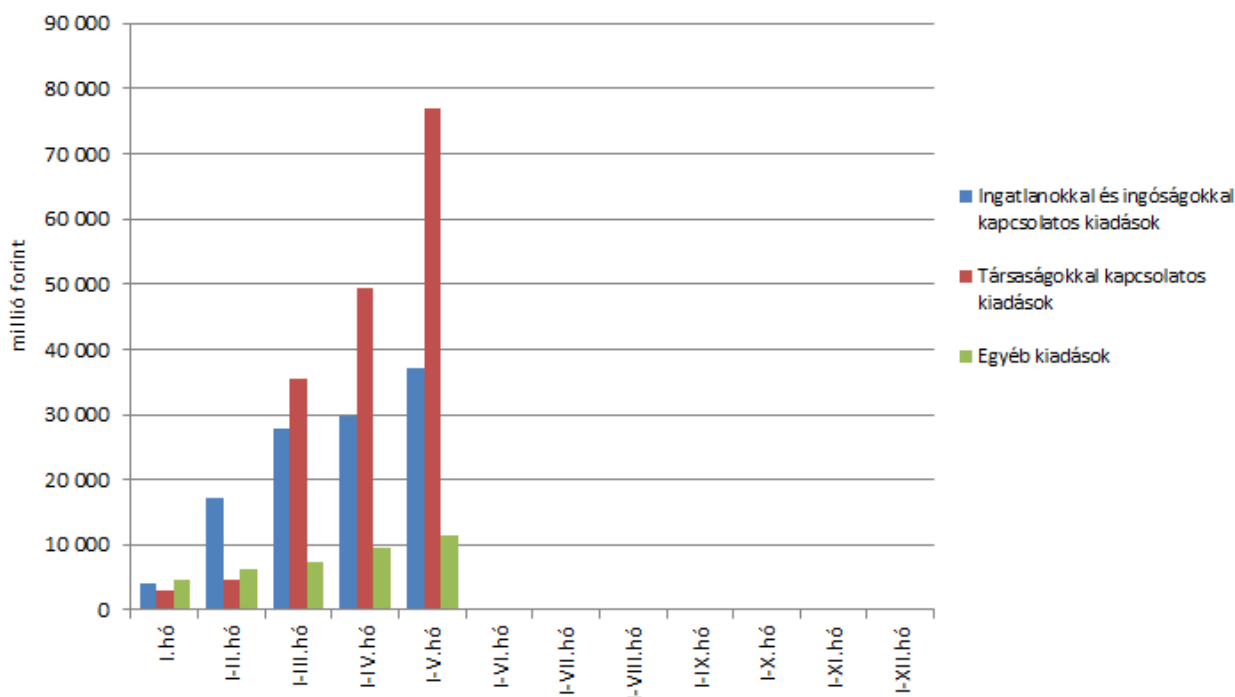
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-V. hó	2019. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	259,2	268,9	9,7	103,7
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	68,9	68,5	-0,4	99,4
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	76,7	78,4	1,7	102,2
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekékeztetési feladatainak támogatása</i>	95,1	103,4	8,3	108,7
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	18,5	18,6	0,1	100,5
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	3,5	16,0	12,5	457,1
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	41,1	32,9	-8,2	80,0
Összesen	303,8	317,8	14,0	104,6

A „**Hozzájárulás az EU költségvetéséhez**” mérleg soron 2019. május végéig 192,9 milliárd forint kiadás teljesült, ami a törvényi előirányzat 54,8%-a, és a tervezettnél megfelelően alakult. A hozzájárulás 65,0 milliárd forinttal haladta meg a 2018. év azonos időszakában teljesített kiadást.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** május végi összege 125,3 milliárd forint volt, amelynek nagyságrendjét a társasági vagyonna fordított kifizetések határozták meg. A kiadások összetételét a következő grafikon mutatja:

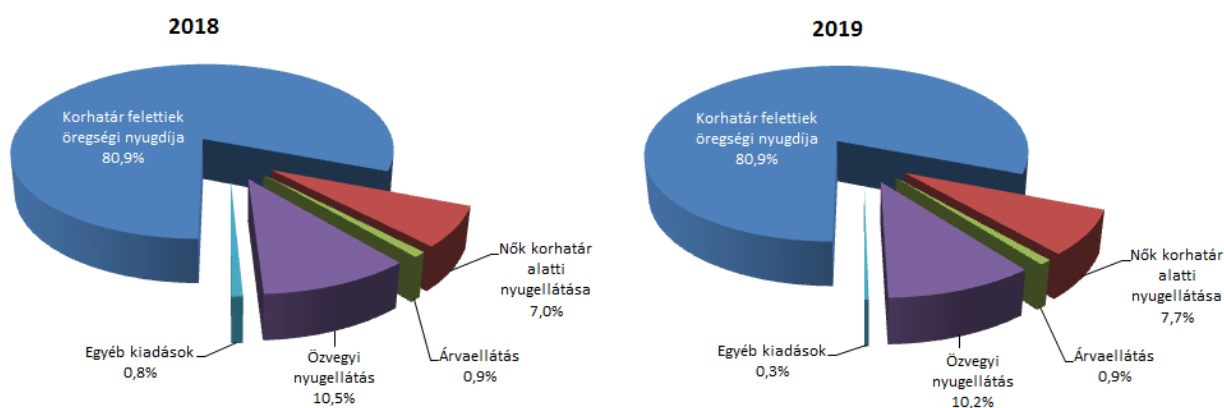
Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2019. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, mely május végéig 65,0 milliárd forintban teljesült. E kiadás az előző év azonos időszakában teljesített összegtől 15,1 milliárd forinttal maradt el.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül az I-V. hónapban nagyságrendileg kiemelkedő tétel a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 1416,0 milliárd forint. A nyugellátási kiadások ellátási jogcímeinek alakulását a következő ábra mutatja be:

Nyugellátási kiadások ellátási jogcímenként

2019. I-V. hónapban a nyugellátásra fordított kiadások kismértékben elmaradtak az éves törvényi előirányzat időarányos mértékétől. Ennek oka az előirányzat-felhasználás éven belüli létszámalakulást követő hullámzó eloszlása. A korhatáremelés miatt az előző évnek csak az első felében tölthették be az arra jogosultak a törvény által 63,5 évben meghatározott öregségi nyugdíjkorhatárt, a második félévben új jogosultság nem keletkezett, így a korbetöltött nyugellátotti létszám a második félévben folyamatosan csökkent. 2019-ben az év egészében folyik nyugdíj-megállapítás, így a folyamatos létszámnövekedéssel összhangban a kiadások jelentős növekedése várható.

A nyugellátásokra fordított kifizetések tartalmazzák az év elején végrehajtott emeléseket, azaz a nyugdíjakra beépült januári 2,7%-os nyugdíjemelést. A nyugdíjemeléstől eltekintve további kiadásnövelő hatású a nyugellátottak létszámának és a létszám összetételének a változása, az ún. cserélődési hatás. A nettó átlagkeresetek növekedésével összhangban az új ellátások magasabb összegben kerülnek megállapításra, az újonnan megállapított magasabb összegű nyugellátással rendelkezők aránya pedig nő az állományon belül. Az előző év azonos időszakához képest nyugellátásokra 41,8 milliárd forinttal, 3,0%-kal költött többet a költségvetés, ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 35,0 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 12,7 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 28,0%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2018. I-V. hó	2019. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	266,0	282,1	16,1	106,1
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantsági, rehabilitációs ellátások</i>	120,7	117,7	-3,0	97,5
<i>Gyermekgondozási díj</i>	70,8	80,2	9,4	113,3
<i>Táppénz</i>	45,7	53,3	7,6	116,6

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 518,8 milliárd forint volt az év első öt hónapjában, ez 27,6 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak értéke.

Gyógyszertámogatásra az év első öt hónapjában 155,9 milliárd forintot költött az egészségbiztosítás, mely 13,7 milliárd forinttal magasabb a 2018. évi első öthavi összegnél.

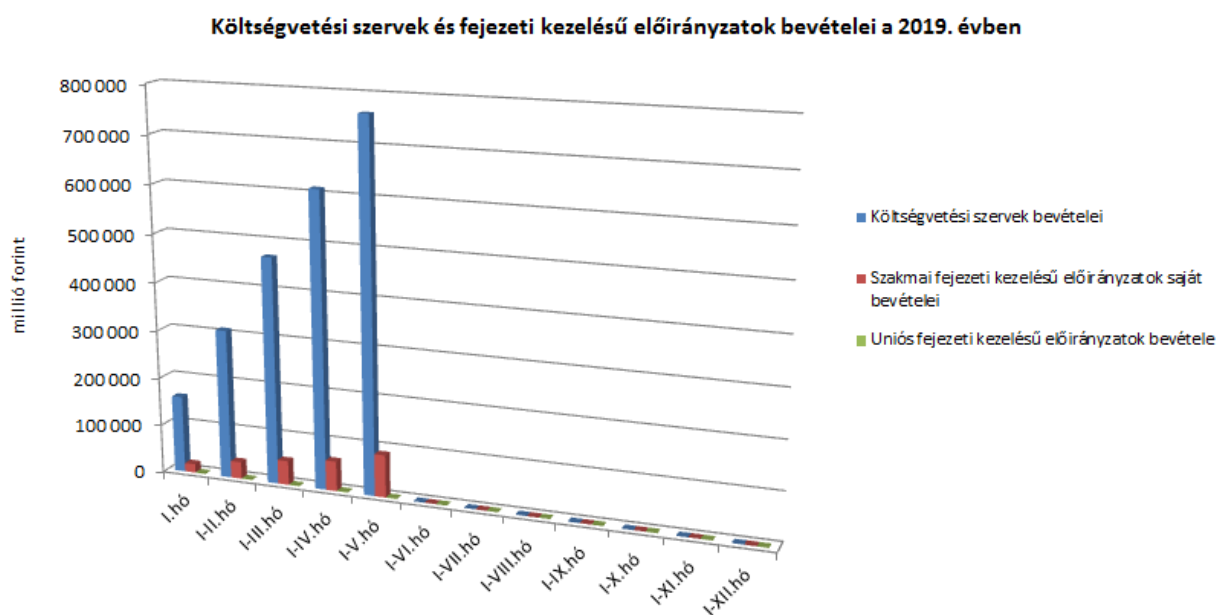
3. A KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2019 első öt hónapjában a **költségvetési szervek bevételei** összesen 762,1 milliárd forintot tettek ki, melyek 21,3%-kal alacsonyabbak a 2018. évi első öthavi bevételnél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 379,8 milliárd forint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás, valamint 67,3 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként. Ez utóbbi bevétel a tavalyi év azonos időszakában jóval magasabb volt, főként ez magyarázza a két év első öthavi bevételei közötti eltérést.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok saját bevételei** 2019 első öt hónapjában 87,9 milliárd forintot tettek ki, mely 2,8%-kal magasabb az előző év azonos időszakához képest. A bevételek jelentős részét az uniós fejlesztések operatív programja előirányzat-felhasználási keretszámlájára visszautalt összegek teszik ki.

Az „**Uniós fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele**” mérlegsoron május hónappal bezárólag 0,7 milliárd forint bevétel került elszámolásra, amely az éves előirányzat 6,4%-a.

A **2019. évi május végi, együttesen közel 851 milliárd forint összegű bevételek** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

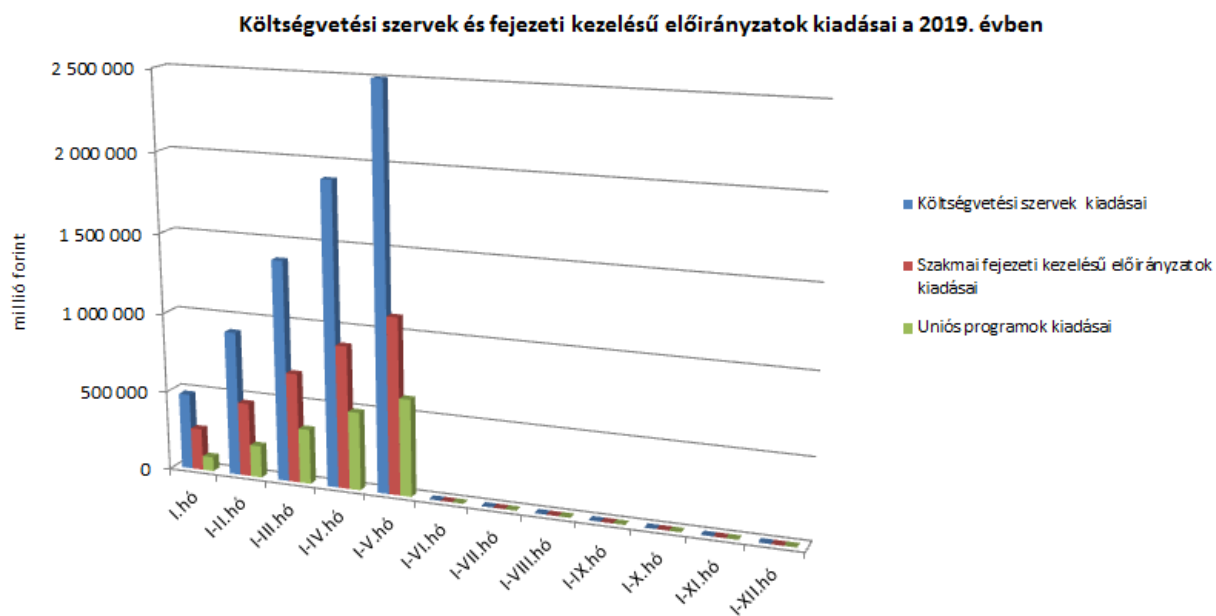

A **költségvetési szervek kiadásai** 2019 első öt hónapjában 2498,9 milliárd forintot tettek ki, amely 10,2%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat. Az intézmények teljesítéséből 1356,0 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely 48,1 milliárd forinttal magasabb, mint az előző évi első öthavi, e célú kiadás. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 70,9 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala Anyagellátó Raktárbázis Központnál, főként haditechnikai eszközök, helikopter és üzemeltetési anyagok beszerzésére, légi irányítási rendszerre, 39,8 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala központi költségvetéséből, döntően a Gripen gépek bérleti díjára, 18,8 milliárd forint kifizetése a „Külgépviseltek igazgatása” törvényi sorról a 2019. január-június havi devizaellátmányra és a kihelyezett dolgozókat megillető munkabér utalására, 15,2 milliárd forint az Országos Rendőr-főkapitányságnál, többek között likvid pénzeszközök átadására a rendvédelmi szervek részére, valamint 13,4 milliárd forint kifizetése a Magyar Állami Operaháznál, elsősorban az épület felújítására. A kiadások tartalmazzák továbbá a szabad maradványok befizetését a Központi Maradványalapba.

Az **egyéb szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2019. első öthavi teljesítése 1103,6 milliárd forintot tett ki, mely 7,8%-kal volt alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi kiadások emelhetők ki: 166,0 milliárd forint a normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 78,4 milliárd forint a „Modern Városok Program” keretében megvalósuló fejlesztésekre, 54,7 milliárd forint a közúthálózat fenntartására és működtetésére, 50,5 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj, 26,2 milliárd forint a „Beruházás ösztönzési célelőirányzat” kiadása, valamint 15,9 milliárd forint a vasúthálózat fejlesztésére. A kiadások tartalmazzák továbbá a szabad maradványok befizetését a Központi Maradványalapba.

Az **„Uniós programok kiadásai”** mérleg soron 2019. május hónap végéig 608,1 milliárd forint összegű kifizetés történt, amely az éves előirányzat 31,1%-os teljesítését jelenti. A felmerült kiadások túlnyomó részét a 2014-2020-as programozási időszak kohéziós operatív programjai adták, összesen 466,1 milliárd forint értékben. Ebből az év első öt hónapjában a legjobban teljesítő operatív programok: az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program 146,5 milliárd forint, a Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program 120,1 milliárd forint, valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 72,0 milliárd forint kifizetéssel. A 2019. évtől e mérleg sor szolgál az uniós kiadások kimutatására a korábbi években megszokott „Szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai” mérleg sor helyett.

A 2019. évi május végi, együttesen közel 4211 milliárd forint összegű kiadások megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 149,9 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 9,7 milliárd forinttal lett több az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-V. hó	
	2018	2019
1. Bevétel	74,4	88,1
1.1. Forint	74,6	88,3
1.1.1. Államkötvények kamata	74,7	88,2
1.1.2. Kincstárjegyek kamata	0,0	0,0
1.1.3. Repóügyletek kamata	0,0	0,0
1.1.4. KESZ forintbetét kamata	-0,1	0,1
1.2. Deviza	-0,2	-0,2
1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai	-0,2	-0,2
2. Kiadás	214,6	238,0
2.1 Forint	121,7	146,2
2.1.1. Forinthitelek kamata	13,4	13,5
2.1.2. Államkötvények kamata	71,1	100,2
2.1.3. Kincstárjegyek kamata	37,2	32,5
2.1.4. Repóügyletek kamata	0,0	0,0
2.1.5. Egyéb függő tételek	0,0	0,0
2.2. Deviza	92,9	91,8
2.2.1. Devizahitelek kamata	5,9	5,4
2.2.2. Devizakötvények kamata	87,0	86,4
3. Kamategyenleg	140,2	149,9

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága május végéig 217,0 milliárd forinttal **növekedett** négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás 581,9 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáráó devizaadósságot finanszírozza.
- **A második tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 54,3 milliárd forinttal növelte.
- **A harmadik – szintén növelő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok növekedése 16,8 milliárd forint összegben.
- **A negyedik – előbbiekkal ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a nettó devizatörlesztés, amely 436,0 milliárd forinttal csökkentette a költségvetés adósságát.

Az előzetes adatok szerint május végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2019-ben, milliárd forint

	2018. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2019. május 31.		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					előzetes állomány	megoszlás (%)	
1. Forint	22 796,0	79,46	4 955,9	4 374,1	0,0	581,9	23 377,8	80,88	1,42
1.1. Hitel	1 167,7	4,07	20,1	14,3	0,0	5,8	1 173,5	4,06	-0,01
1.1.1. Külföldi	1 167,7	4,07	20,1	14,3	0,0	5,8	1 173,5	4,06	-0,01
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	21 628,3	75,39	4 935,8	4 359,8	0,0	576,0	22 204,3	76,82	1,43
1.2.1. Piaci értékesítésű	21 589,1	75,25	4 935,8	4 359,8	0,0	576,0	22 165,1	76,68	1,43
1.2.1.1. Kötvény	12 836,1	44,74	1 873,0	969,3	0,0	903,7	13 739,8	47,53	2,79
1.2.1.2. Diszkont kincstárjegy	1 237,3	4,31	1 002,3	1 267,3	0,0	-265,0	972,3	3,36	-0,95
1.2.1.3. Lakossági állampapír	7 515,7	26,20	2 060,5	2 123,2	0,0	-62,7	7 453,0	25,78	-0,41
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,14	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,14	0,00
2. Deviza	5 724,8	19,96	30,1	466,0	54,3	-381,6	5 343,1	18,49	-1,47
2.1. Hitel	795,0	2,77	7,8	0,4	8,7	16,1	811,1	2,81	0,03
2.1.1. Külföldi	795,0	2,77	7,8	0,4	8,7	16,1	811,1	2,81	0,03
2.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.2. Állampapír	4 929,8	17,18	22,2	465,6	45,6	-397,7	4 532,1	15,68	-1,51
2.2.1. Külföldi	4 246,2	14,80	0,0	464,3	38,0	-426,3	3 819,9	13,22	-1,59
2.2.2. Belföldi	683,6	2,38	22,2	1,3	7,6	28,6	712,1	2,46	0,08
Összesen	28 520,7	99,42	4 986,0	4 840,1	54,3	200,2	28 720,9	99,36	-0,05
Egyéb kötelezettség	167,4	0,58	151,2	136,6	2,1	16,8	184,3	0,64	0,05
MINDÖSSZESEN	28 688,2	100,00	5 137,2	4 976,7	56,4	217,0	28 905,2	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága május végéig 381,6 milliárd forinttal 5343,1 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2018. év végi 20,0%-os szintről 18,5%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága május végéig 581,9 milliárd forinttal nőtt, és 23 377,8 milliárd forintot tett ki, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 80,9%-át. 2018 decemberében ez az arány 79,5% volt.

2019. május végén a lakossági állampapírok állománya 7453,0 milliárd forintot tett ki, ami 62,7 milliárd forint csökkenést jelent 2018. december vége óta. A csökkenésben döntően a nem háztartásoknál lévő lakossági állampapír-állomány leépítése játszott szerepet, mivel 2018 elejétől a nem lakossági befektetők már nem tudják megújítani állományukat. A ténylegesen a lakosság tulajdonában lévő lakossági állampapír-állomány 2019-ben is emelkedett. Az állományváltozásban döntően három tényező játszott szerepet. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír és a Bónusz Magyar Állampapír együttes állománya 2019. május végén 212,0 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 3253,1 milliárd forint volt. A kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír állománya 102,1 milliárd forint összegű csökkenése következtében 398,1 milliárd forintra mérséklődött május hó végéig. Az Egyéves és a Féléves Magyar Állampapírok állománya 3229,1 milliárd forint volt május végén, ami 194,5 milliárd forinttal alacsonyabb a 2018. év végi állománynál. A csökkenés oka, hogy a befektetői kör 2018. évi szűkítésének következtében nem került sor a lejárt Egyéves és Kétéves Magyar Állampapír állomány jelentős részének megújítására.

A külföldi befektetők állampapír-állománya májusban 131,1 milliárd forinttal növekedett az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,2%-a, 4301,6 milliárd forint államkötvény és 0,8%-a, 34,9 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje május végén 5,3 év volt, amely nem változott az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 16,8 milliárd forinttal növekedett. Május végén az állomány 184,3 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,6%-a.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* májusi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,2-ről 2,1-re mérséklődött. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,2-ről 3,2-re emelkedett.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó májusi aukcióján a hozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 6 bázisponttal emelkedett, és 0,06%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó májusi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,21% lett, amely 1 bázisponttal magasabb az áprilisi értéknél.

A 3 éves kötvényaukción a hozam 1,26%-ot tett ki, amely 13 bázisponttal maradt el az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamtól. Az 5 éves kötvény utolsó májusi aukcióján az átlaghozam 2,01%-ot ért el, amely 13 bázisponttal alacsonyabb az utolsó áprilisi aukcióhoz képest. A 10 éves kötvényaukció 3,13%-os átlaghozama 10 bázisponttal alacsonyabb, mint az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozam.